

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi'nin 24 Eylül 2012 tarihli Yetmişaltıncı Birleşiminde Oybirliği ile kabul olunan "Hayvan Sağlığı Yasası" Anayasanın 94'üncü maddesinin (1)'inci fıkrası gereğince Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı tarafından Resmi Gazete'de yayımlanmak suretiyle ilan olunur.

HAYVAN SAĞLIĞI YASASI İÇDÜZENİ

Madde 1. Kısa İsim

BİRİNCİ KISIM Genel Kurallar

Madde 2. Tefsir
Madde 3. Amaç
Madde 4. Kapsam

İKİNCİ KISIM Hayvanların Genel Sağlık Bakımı ile İlgili Kurallar

Madde 5. Kayıt Tutma
Madde 6. Hayvansal Enfeksiyonun Yayılmasının Önlenmesi
Madde 7. Temizleme ve Dezenfeksiyon Uygulamaları ve İmha İşlemleri
Madde 8. Hayvansal Yan Ürünlere Yönelik Tedbirler
Madde 9. Hayvanların Bulundurulabileceği Yerlere İlişkin Kurallar
Madde 10. Veteriner Hekimlerin Faaliyetleri
Madde 11. Veteriner Hekimlerin Yükümlülükleri ve Yetkileri
Madde 12. Hayvanların Tehlikeli Maddelere Maruz Kalması

ÜÇÜNCÜ KISIM Bildirimi Zorunlu Hayvan Hastalıklarına İlişkin Kurallar

Madde 13. Hayvan Hastalıkları ve Alınacak Tedbirler
Madde 14. Hayvan Hastalıklarının Bildirilmesi
Madde 15. Eradikasyon Kapsamında İtlaf ve İmha Edilenlerin Finansmanı
Madde 16. Düzenli Tarama Yapılması ve İşletmeler İle Bölgelerin Niteliklerinin Belirlenmesi
Madde 17. Epidemiyolojik Ağ
Madde 18. Profilaktik Tedbirler

DÖRDÜNCÜ KISIM Damızlık ve Üretim Hayvanlarının Hareketlerine İlişkin Kurallar

Madde 19. Damızlık veya Üretim Hayvanlarının Hareketi
Madde 20. Damızlık veya Üretim Hayvanı Tacirlerine ve Toplama Merkezlerine Uygulanacak Kurallar
Madde 21. Damızlık veya Üretim Hayvanı Taşıyıcılarına Uygulanacak Kurallar
Madde 22. Genetik Materyallere ve Hayvan Ürünlerine Uygulanacak Kurallar
Madde 23. Evcil Hayvanların Ülkeye Ticari Maksatlı Olmayan Giriş ve Çıkışlarında Uygulanacak Kurallar

BEŞİNCİ KISIM
Denetleme, İdari Yaptırımlar, Suç ve Cezalara İlişkin Kurallar

- Madde 24. Denetleme, Kontrol ve Araştırma
Madde 25. Cezalarda Yetki ve Yöntem
Madde 26. İdari Yaptırımlar ile Suç ve Cezalar
Madde 27. Suçun Tekerrürü Halinde Para Cezasının İki Katına Çıkması
Madde 28. Yürürlükten Kaldırma

ALTINCI KISIM
Son Kurallar

- Madde 29. Yürütme Yetkisi
Madde 30. Yürürlüğe Giriş

Sayı:41/2012

HAYVAN SAĞLIĞI YASASI

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi aşağıdaki
Yasayı yapar:

Kısa İsim 1. Bu Yasa, Hayvan Sağlığı Yasası olarak isimlendirilir.

BİRİNCİ KISIM
Genel Kurallar

Tefsir 2. Bu Yasada metin başka türlü gerektirmedikçe;
“Bakanlık”, Tarım işleriyle Görevli Bakanlığı anlatır.
“Bakıcı”, geçici veya sürekli olmak üzere nakliye anı dahil; mezbaha, kombina ve pazar yerlerinde hayvanların günlük bakımından sorumlu olan gerçek veya tüzel kişiyi anlatır.
7/2008 “Çiftlik Hayvanı”, Hayvanların ve İşletmelerin Tanımlanması ve Kaydı Yasasında ona verilen anlamı anlatır.
“Daire”, Veteriner işleriyle Görevli Daireyi anlatır.
“Damızlık Hayvan”, üreme amaçlı olarak yetiştirilen hayvanları anlatır. Pet hayvanları hariç, evcil hayvan gibi yetiştirilen vahşi türleri de kapsar.
“Düzenli Tarama” ilgili Dairenin bir program çerçevesinde yapacağı düzenli kontrolleri anlatır.
“Enzootik Hayvan Hastalığı”, bir hayvan popülasyonunda veya bir bölgede düşük veya yüksek sıklıkla (prevalansda) görülen hastalığı anlatır.
“Epidemiyolojik”, hastalık olaylarının görülüş sıklığı, dağılımı ve nedenlerinin incelenmesiyle ilgili durumu anlatır.
“Genetik Materyal”, sperm, ovüller, embriyolar ve yumurtalar ile akuatik hayvanların gametlerini anlatır.
“Hayvan”, kuluçkalık yumurtalar dahil tüm canlı hayvanları anlatır.

“Hayvan Hastalıkları”, enfeksiyöz, parazitik veya başka sebeplere bağlı olarak hayvanın sağlığını veya verimini veya ürünlerinin tüketim güvenliğini olumsuz yönden etkileyen herhangi bir hayvan rahatsızlığını anlatır.

“Hayvansal Yan Ürünler”, insan tüketimi amaçlı olmayan, ookist, embriyolar ve sperma dahil olmak üzere, bir hayvanın tüm vücudu veya vücut parçaları, hayvansal orijinli ürünler ve/veya hayvanlardan elde edilen diğer ürünleri anlatır.

“İşletme”, hayvanat bahçesi, mağaza veya pazar da dahil olmak üzere, hayvanların bulundurulduğu, barındırıldığı, yetiştirildiği, alım veya satımının yapıldığı kapalı veya açık hava yetiştiriciliği yapılan yeri anlatır.

“Kontamine”, hastalık etkeni taşıma, bulaştırma ve yayma durumunu anlatır.

“Patojen”, hastalık yapan madde veya mikroorganizmaları anlatır.

“Profilaktik Tedbirler”, hastalığın başlamasını ve yayılmasını önlemek amacıyla alınan tedbirleri anlatır.

“Referans Laboratuvarı”, bu Yasa amaçları bakımından teşhis laboratuvarı tarafından yapılan tanıyı onaylamaktan sorumlu, Bakanlıkça belirlenen ulusal laboratuvarları anlatır.

“Resmi Veteriner Hekim”, Hayvanların ve İşletmelerin Tanımlanması ve Kaydı Yasasında ona verilen anlamı anlatır.

“Tacir ”, hayvanları ticari amaçlarla düzenli aralıklarla doğrudan veya dolaylı olarak satın alıp satan ve hayvanları satın almasını müteakip en fazla 30 gün içerisinde onları yeniden satan veya onları ilk yerlerinden kendi mülkiyetinde olmayan başka yerlere gönderen herhangi bir gerçek veya tüzel kişiyi anlatır.

“Tehlikeli Madde”, insanların veya hayvanların sağlığını olumsuz yönde etkileyebilecek maddeleri anlatır.

“Teşhis Laboratuvarı”, Resmi kontroller esnasında alınan örneklerin analizini yürütecek laboratuvarları anlatır.

“Toplama Merkezi” Bakanlık tarafından ruhsatlandırılmış farklı işletmelerden hayvanların ticaret maksatlı olarak veya herhangi bir başka amaçla bir araya getirildikleri herhangi bir yeri anlatır.

“Üretim Hayvanları”, evcil hayvanlar gibi üreyen veya üretilen, vahşi hayvanlar dahil olmak üzere ürünleri veya eti insan tüketimine sunulan hayvanları anlatır.

Veteriner Hekim”, Kıbrıs Türk Veteriner Hekimler Birliğine üye olan veteriner hekimleri anlatır.

Amaç 3. Bu Yasanın amacı, kamu sağlığı ve hayvan sağlığını yüksek düzeyde korumak ve insanları etkileyen veya ekonomik zararlara sebep olan hayvan hastalıklarını kontrol ederek tüketicilerin korunmasını sağlamaktır.

Kapsam 4. Bu Yasa, hayvanların bulunduğu işletmelerde veya farklı epidemiyolojik alanlarda, epidemiyolojik durumlarına bağlı olarak canlı hayvanların ve genetik materyallerin bulundurulma, hareket ve taşınmalarında bulaşıcı hayvan hastalıklarına karşı koruyucu tedbirlerin ve kuralların oluşturulmasını; hayvanların genel sağlık kriterleri ile

bulaşıcı hayvan hastalıklarının kontrol ve eradikasyonunun raporlanmasını kapsar.

İKİNCİ KISIM

Hayvanların Genel Sağlık Bakımı ile İlgili Kurallar

- Kayıt Tutma
7/2008
5. (1) Hayvanların ve İşletmelerin Tanımlanması ve Kaydı Yasası kuralları saklı kalmak kaydıyla, bir veya daha fazla hayvana sahip bakıcılar, Dairenin gerekli görmesi halinde Daire tarafından belirlenen hayvan türleri için;
(A) Hayvan sayıları ve hayvan tanımlama bilgilerini,
(B) Hayvanların ticari amaçlı bulundurulması halinde
(a) Hayvan sayısını,
(b) Türlerine ve kategorilerine göre tanımlama bilgilerini,
(c) Doğum bilgilerini,
(ç) Hayvanların işletmeye giriş ve çıkış kayıtlarını, ve
(d) Hayvanların geldiği ve hayvanların teslim edildiği kişinin adı ve adresini tutar ve Daireye yazılı olarak bildirir.
- (2) Bakıcı yukarıdaki (1)'inci fıkrada belirtilen kayıtları Daireye bildirdiği tarihten itibaren üç ay süreyle saklamakla yükümlüdür.
- Hayvansal Enfeksiyonun Yayılmasının Önlenmesi
6. Herhangi bir hayvansal enfeksiyonun yayılmasını önlemek amacıyla, taşıma araçlarının dezenfekte edildiği yerlerde, toplama merkezlerinde, diğer toplanma yerlerinde, mezbahalarda, hayvansal yan ürünlerin toplandığı veya işlendiği tesislerde ve yem üretilen fabrikalarda, ilgili diğer mevzuatlarda belirtilen tedbirler yanında Bakanlığın bu Yasa amaçları bakımından, hayvanların ve hastalığın türlerine ve hayvanların bulunduruldukları yerlere göre değişiklik gösterebilecek şekilde belirleyeceği tedbirlerin alınması zorunludur.
- Temizleme ve Dezenfeksiyon Uygulamaları ve İmha İşlemleri
7. Bakıcılar, enfeksiyonun yayılmasını engellemek amacıyla aşağıdaki tedbirleri almakla yükümlüdürler:
- (1) Hayvanlardan veya hayvansal yan ürünlerden, hayvan yeminden veya diğer ürünlerden kaynaklanan patojenlerin bulunmuş olabileceği binaları, barınakları, kafesleri, taşıma araçları ile bunlara ait ekipmanlar ve objeleri temizlemek ve dezenfekte etmek.
- (2) Yukarıdaki (1)'inci fıkrada öngörülen ürünlere ve objelere patojeni yaymayacak bir biçimde muamele etmek veya bu ürünleri ve nesnelere imha etmek.
- Hayvansal Yan Ürünlere Yönelik Tedbirler
8. Bakıcılar, hayvansal yan ürünlerin teslimatı, depolanması, stoklanması, tasarrufunda bulundurulması ve taşınması sırasında patojenlerin yayılmasını önlemek amacıyla temizleme, dezenfeksiyon ve gerekli diğer önlemleri almakla yükümlüdür.

Hayvanların
Bulundurulma-
bileceği
Yerlere İlişkin
Kurallar

18/2012

9. (1) Bakıcıların, çiftlik hayvanlarını veya Daire tarafından türleri ve kategorilerine göre belirlenerek kamuoyuna duyurulan diğer hayvanları; çöp, gübre ve diğer atıkların boşaltıldığı bir sahaya bırakması veya bu hayvanların çöp, gübre ve diğer atıkların boşaltıldığı bir sahaya ulaşmasına veya girmesine izin vermesi yasaktır.
- (2) Çevre Yasasının ilgili madde kuralları saklı kalmak kaydıyla yukarıdaki (1)'inci fıkrada öngörülen hayvanların serbestçe eriştiği bir alana veya yere çöp, gübre ve diğer atıkların dökülmesi veya depolanması yasaktır.

Veteriner
Hekimlerin
Faaliyetleri

10. İlgili diğer mevzuat kuralları uyarınca hayvan hastalıkları ile ilgili olarak yetkilendirilen kişilerin yetkileri saklı kalmak kaydıyla, veteriner hekimler, hayvan hastalıklarını tedavi etmek ve önlemek amacıyla hayvanların yetiştirilmesi, üretilmesi veya çiftlik ortamında bulundurulması çerçevesinde gerekli tedavi, tedbir ve işlemleri uygulamakla yetkilidirler. Veteriner hekimler, veteriner tıbbi ürünlerini, uygulayabilir veya sorumluluğu altında uygulatabilir, bir teşhis koymak veya bilgi elde etmek için gerekli gördükleri tüm analizleri veya testleri yapabilir ve/veya yaptırabilirler ve bu ürünleri ilgili mevzuat uyarınca tedarik edebilirler.

Veteriner
Hekimlerin
Yükümlülük-
leri ve
Yetkileri

11. (1) Veteriner hekimler, bildirim zorunlu hastalıkların kontrolü ile ilgili olarak aşağıdaki görevleri yerine getirmekle yükümlüdürler:
- (A) Hayvan sağlığı veya insan sağlığının korunması bakımından önem arz eden herhangi diğer hususların yanı sıra, bu Yasada yer alan bildirim zorunlu hastalıkların kontrolü ile ilgili kurallar uyarınca bildirim tabi hayvan hastalıklarının ortaya çıkmasına ilişkin herhangi bir şüpheyi derhal Daireye bildirmek,
- (B) Veteriner ilaçlarının hayvan vücudundan atılım sürelerini ve istenmeyen kalıntıların veya yemlerde mevcut yem katkı maddeleriyle veteriner ilaçlarının istenmeyen kombinasyonlarının hayvan menşeli ürünlerden giderilmesine ilişkin olarak ilgili mevzuatlarda belirtilen diğer gereklilikleri gözlemlemek,
- (C) Veteriner ilaçlarının reçetelenmesi, uygulanması ve sorumluluğu altında uygulatılmasının yanısıra gerçekleştirilen hastalığı önleyici faaliyetler ve tıbbi müdahalelere ilişkin kayıtları tutmak ve Dairenin talebi halinde hazır bulunması amacıyla sözkonusu kayıtları en az üç yıl süreyle saklamak,
- (Ç) Görevlerinin yerine getirilmesi sırasında bilgi sahibi oldukları herhangi bir konuyu gizli tutmak, ve
- (D) Acil durumlarda ilk yardım müdahalesi yapmak.
- (2) Veteriner hekimler, bildirim zorunlu hayvan hastalıklarının önlenmesi, teşhis edilmesi, yayılmasının önüne geçilmesi

veya kontrolü için gerekli ise veya hayvan menşeli ürünlerin sağlık ve hijyen bakımından riske girmesi halinde sözkonusu hayvana, bakıcının rızası olmaksızın acil müdahaleleri gerçekleştirmek yetkisine haizdirler.

- (3) Veteriner hekimler, ilgili mevzuat veya bir sözleşme uyarınca gerçekleştirmek zorunda olmadığı veterinerlik müdahalelerini reddedebilir. Ancak ilk yardım durumu sözkonusu olduğunda, sadece etkin bir biçimde korunamadığı durumlarda oluşabilecek sağlık riski sebebiyle ilk yardım müdahalesini gerçekleştirmeyi reddedebilirler.
- (4) Veteriner hekimler, görevlerini yerine getirirken hayvanların gereksiz yere acı çekmesine engel olmalıdır. Bu amaçla yeterli vasıtalara, ekipmanlara ve olanaklara sahip olmalıdır.

Hayvanların
Tehlikeli
Maddelere
Maruz
Kalması

12. (1) Radyoaktif veya toksik madde gibi tanımlanmış tehlikeli maddeye maruz kalan veya maruz kaldığından şüphe duyulan hayvanlar, kendi yaşam alanlarında veya Bakanlık tarafından hasta hayvanların kalması için belirlenmiş ve sadece Bakanlığın yetkilendirmesiyle dışarıya çıkabilecekleri bir yerde barındırılırlar.
- (2) Olası risk durumunda tanımlanmış tehlikeli maddeye maruz kalmalarını önlemek amacıyla, hayvanlar kendi yaşam alanlarında barındırılırlar.
Ancak Bakanlığın izniyle kendi yaşam alanlarının dışına çıkarılabilirler.
- (3) Yukarıdaki (1)'inci ve (2)'nci fıkrada sözü edilen tehlikeli maddelere maruz kalan hayvanlar, Bakanlığın kararı ve izni doğrultusunda tanımlanır, beslenir ve bakılır. Bu hayvanların ürünleri, yalnızca Bakanlığın yetkilendirmesiyle buldukları alanın dışına çıkarılabilir.
- (4) Bu madde uyarınca Bakanlık tarafından yapılacak yetkilendirmeler belli kısıtlamalar ve koşullar çerçevesinde yapılır.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Bildirimi Zorunlu Hayvan Hastalıklarına İlişkin Kurallar

Hayvan
Hastalıkları ve
Alınacak
Tedbirler

13. (1) (A) Hayvan ve/veya kamu sağlığı için ciddi risk oluşturan ve işletmelerde ve ilgili bölge veya alanlarda bildirim ve acil eradikasyon tedbirleri gerektiren hayvan hastalıkları "Acil Eradikasyon Önlemlerine Tabi Bildirimi Zorunlu Hayvan Hastalıkları" olarak nitelendirilir. Bu hastalıklar Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete'de yayımlanacak

bir tüzükle listelenerek belirlenir.

(B) Acil Eradikasyon Önlemlerine Tabi Bildirimi Zorunlu Hayvan Hastalıklarından korunma, bu hastalıkların önlenmesi, araştırılması, kontrol altına alınması ve eradikasyonu için Bakanlık aşağıdaki uygun tedbirleri alır:

- (a) Hasta ve şüpheli hayvanların izole edilmesi,
- (b) Hasta ve şüpheli hayvanların, kendi yaşam alanlarına veya diğer hasta ve şüpheli hayvanların buldukları yerlere yerleştirilmesi,
- (c) Uyarı levhalarının yerleştirilmesi,
- (ç) Hastalığın bulaştığı veya bulaştığından şüphelenilen bölgelerin veya binaların işaretlenerek belirlenmesi ve duyurulması,
- (d) Hastalıklı, şüpheli ve iyileşmiş hayvanların işaretlenmesi,
- (e) Hasta ve şüpheli hayvanların itlaf edilmesi,
- (f) Enfekte olmuş veya patojenin yayılmasına neden olmasından şüphelenilen ölmüş, öldürülmüş, hasta ve şüpheli hayvanların, ürünlerin ve objelerin muamele edilmesi veya imhası,
- (g) Binaların, tesislerin, depolanmış gübre ve objelerin temizlenmesi ve dezenfekte edilmesi,
- (ğ) Hayvanların bağlanması, kapatılması veya ayrılması,
- (h) Hayvanların veya ürünlerin Bakanlığın belirlediği şekilde muamele görmesi,
- (ı) Uyarı levhası yerleştirilmemiş ve yukarıdaki (ç) alt bendinde belirtildiği şekilde belirlenmemiş olmasına rağmen gerekmesi halinde işletme ve bölgelere veya bu işletme ve bölgelerden belli türlerin veya hayvan kategorilerinin, ürün ve objelerin taşınmasının yasaklanması,
- (i) Gerekli durumlarda uyarı levhaları yerleştirilmeyen işletme ve bölgelere erişimin engellenmesi,
- (j) Bakanlığın sağladığı dezenfeksiyon tedbirleri uygulanmadan, yukarıdaki (ç) alt bendinde belirtildiği şekilde belirlenmemiş olmasına rağmen gerekmesi halinde işletme ve bölgelerden dışarıya olan hareketin engellenmesi,
- (k) Bir anlaşmayla veya uluslararası bir organizasyon kararıyla öngörülen diğer tedbirlerin alınması,
- (l) Gerekli hallerde hayvanların zorunlu olarak

- tanımlanması ve kayıt altına alınması.
- (m) Gerekli tüm diğer tedbirlerin alınması.
- (C) Bakanlık yukarıdaki (B) bendinde belirtilen tedbirler yanında alınması gereken diğer tedbirleri belirler ve gerekmesi halinde belirlenen tedbirleri güncelleyerek aşağıdakilerin gerçekleştirilmesini sağlar:
- (a) Acil eylem planları yapmak ve bu planları uygulamak üzere ilgili personeli eğitmek,
- (b) Önleme ve gözetim tedbirleri uygulamak ve hayvan hastalıklarının teşhisi için Bakanlığa ait laboratuvarlar yanında ilgili mevzuata uygun olarak hayvan hastalıkları teşhisi yapabilen laboratuvarları belirlemek. Bu laboratuvarlarda yapılamayan analizler için veya teyit amacıyla yurtiçi veya yurtdışındaki analiz yapılabilecek laboratuvarları belirlemek,
- (c) Sağlıkla ilgili konularda uygun profilaktik tedbirler almak,
- (ç) Hastalığa duyarlı hayvanların izole edilmesini, acil kesimlerini, karkas ve diğer ürünlerinin imhasını veya bu ürünlerin özel muameleye tabi olmasını sağlamak,
- (d) Hayvanın ve ilgili ürünün hareketini sınırlayan veya yasaklayan tedbirlerin yanı sıra kriz birimleri ve kontrol metodları oluşturmak.
- (Ç) Bakanlık acil eradikasyon önlemlerine tabi bildirim zorunlu hayvan hastalıklarının sözkonusu olduğu gerekli durumlarda insanların hareketlerini veya bir araya gelmelerini sınırlandıracak veya yasaklayacak koruyucu tedbirlerin alınabilmesi amacıyla diğer Devlet kurumlarıyla işbirliği yapar. Ayrıca kontamine veya kontamine olabilecek ürünlerin hareketinin sınırlandırılması ve yasaklanması ile bu ürünlerin imhası konularında da gerekli koruyucu tedbirleri alır.
- (D) Bakanlık, yukarıdaki (A) bendi uyarınca tüzükle belirlenen hastalıkların eradikasyonu ve kontrolü için gerekli gördüğü tedbirlerin alınmasına yönelik kararı derhal alır.
- (2) (A) Acil önlem alınmasını gerektirmeyen ve enzootik olarak seyreden veya seyredebilecek bildirim zorunlu olan hayvan hastalıkları Bakanlığın gözetimi altında koruma, kontrol ve eradikasyon önlemlerine dahil edilir ve bu hastalıklar Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete’de yayımlanacak bir tüzükle listelenerek düzenlenir.

- (B) Bakanlık yukarıdaki (A) bendinde bahsi geçen bildirilmesi zorunlu enzootik hayvan hastalıklarının kontrolü ile ilgili olarak aşağıda belirtilen gerekli tedbirleri alır:
- (a) Hastalık teşhisi yapabilen rutin teşhis laboratuvarları ve gerektiğinde tanıyı onaylamaktan sorumlu referans laboratuvarlarını görevlendirir,
  - (b) Medikal ve sağlıkla ilgili konularda uygun profilaktik tedbirler belirler,
  - (c) Enfekte hayvanların kesilmesi ve ürünlerinin gerekli işleme tabi tutulmasını sağlar,
  - (ç) Eradikasyon yöntemleri ile hayvanların ve ürünlerinin hareketlerinin kısıtlanması ve yasaklanmasına ilişkin mekanizmaları belirler, ve
  - (d) Hastalıkların kontrolü için gerekli tüm diğer tedbirleri alır.

- (3) Ticari sınırlamalara tabi olup hayvan ve kamu sağlığı açısından ciddi bir risk teşkil etmeyen hayvan hastalıkları için, Bakanlığın denetimi altında özel koruma ve eradikasyon programları uygulanır. Özel eradikasyon programına tabi bildirilmesi zorunlu hayvan hastalıkları, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete’de yayımlanacak bir tüzükle listelenerek düzenlenir.
- (4) Bu madde kuralları uyarınca tüzüklerle listelenen hayvan hastalıkları ile ilgili alınacak her türlü tedbir ve uygulamalara ilişkin usul ve esaslar, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete’de yayımlanacak tüzüklerle düzenlenir.

Hayvan
Hastalıklarının
Bildirilmesi

14. (1) Hayvanların, bu Yasanın 13’üncü maddesinin (1)’inci fıkrasının (A) bendi, (2)’nci fıkrasının (A) bendi ve (3)’üncü fıkraları uyarınca belirlenen hastalıklardan biriyle enfekte olduğunu saptayan veya bundan şüphelenen bakıcı derhal Dairenin ilçedeki şubesine, ilçe şubesine ulaşamaması halinde en yakın bölgedeki köy muhtarına veya polise yazılı veya sözlü olarak belge karşılığında bildirmekle yükümlüdür. Kendisine bildirim yapılan muhtar ve/veya polis en kısa zamanda Daireye bilgi verir.
- (2) Canlı veya ölü hayvanları görmesi için çağırılan bir veteriner hekim, hayvanların bu Yasanın 13’üncü maddesinin (1)’inci fıkrasının (A) bendi, (2)’nci fıkrasının (A) bendi ve (3)’üncü fıkraları uyarınca belirlenen hastalıklardan biriyle enfekte olduğunu saptarsa veya bundan şüphelenirse bulguları hakkında Daireye, Daireye ulaşamaması halinde en yakın bölgedeki köy muhtarına veya polise yazılı veya sözlü olarak belge karşılığında bildirmekle yükümlüdür. Kendisine bildirim yapılan muhtar

ve/veya polis en kısa zamanda Daireye bilgi verir.

- (3) Laboratuvarlarda sorumlu olan kişiler, bu Yasa'nın 13'üncü maddesinin (1)'inci fıkrasının (A) bendi, (2)'nci fıkrasının (A) bendi ve (3)'üncü fıkraları uyarınca belirlenen hastalıklardan birini teşhis ederlerse derhal Daireyi bilgilendirirler.
- (4) Bakanlık, bu Yasanın 13'üncü maddesinin (1)'inci fıkrasının (A) bendi uyarınca belirlenen hastalıklardan birisi ortaya çıktığında ve bu durum ülke içinde onaylandığında konu hakkında uluslararası kurumlar bilgilendirilir.
- (5) Yukarıdaki (1)'inci, (2)'nci ve (3)'üncü fıkralarda belirtilen kişilerin, hayvan hastalıklarının bildirimini ile ilgili ayrıntılı kurallar ve (4)'üncü fıkrada belirtilen Bakanlığın bildirimine ilişkin prosedürler ile ilgili usul ve esaslar bu Yasanın 13'üncü maddesinin (4)'üncü fıkrası uyarınca çıkarılacak tüzüklerde düzenlenir.

Eradikasyon
Kapsamında
İtlaf ve İmha
Edilenlerin
Finansmanı
40/1982
47/1995

15. (1) Bakanlık bu Yasanın 13'üncü maddesinin (1)'inci fıkrasının (A) bendi uyarınca öngörülen hastalıklara karşı acil tedbirler almaya karar verdiğinde, hayvanların itlaf edilmesinden kaynaklanacak zararı telafi etmek amacıyla hayvan sahipleri bu Yasa, Genel Tarım Sigortası Yasası ve ilgili diğer mevzuat kuralları uyarınca Bakanlık tarafından tazmin edilir. Ayrıca işletmelerin ve işletmede bulunan ekipmanların temizlik ve dezenfeksiyonunun mümkün olmadığı hallerde kontamine yemler ve ekipmanlar da imha edilerek hayvan sahipleri bu Yasa, Genel Tarım Sigortası Yasası ve ilgili diğer mevzuat kuralları uyarınca Bakanlık tarafından tazmin edilir.
- (2) Bakanlık, bu Yasanın 13'üncü maddesinin (2)'nci fıkrasının (A) bendi uyarınca belirlenen hastalıkların ortadan kaldırılması amacıyla uygulanan eradikasyon programları çerçevesinde, hayvanların itlaf edilmesi veya kesilmesi durumunda hayvan sahiplerini bu Yasa, Genel Tarım Sigortası Yasası ve ilgili diğer mevzuat kuralları uyarınca, tazmin eder.

Düzenli
Tarama
Yapılması ve
İşletmeler ile
Bölgelerin
Niteliklerinin
Belirlenmesi

16. (1) Damızlık ve üretim hayvanları sahipleri, işletmelerinde düzenli olarak bir veteriner hekim yetkilendirir ve işletmelerinde düzenli olarak tarama yapılmasını sağlar. Daire de düzenli olarak tarama yapılıp yapılmadığını ve yapılan taramaların doğru olup olmadığını kontrol etmekle yükümlüdür.
- (2) Veteriner hekim tarafından yukarıda (1)'inci fıkra uyarınca yapılacak düzenli taramanın yöntemi, taramanın belgelendirilmesi ve Daire tarafından yapılacak kontrollere ilişkin usul ve esaslar, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete'de yayımlanacak

- tüzüklerle düzenlenir.
- (3) Damızlık veya üretim hayvanlarının bakıcıları, bildirim zorunlu bir hastalığın varlığından şüphelendikleri zaman derhal yukarıdaki (1)'inci fıkrada belirtilen veteriner hekimi çağırır.
- (4) Belirli hayvan türleri ve hastalıklarıyla ilgili olarak Daire, işletmeler ve bölgeler için Resmi nitelendirme programları oluşturur. Daire, düzenli denetimler ve uygulanan epidemiyolojik izleme programının sonuçlarını dikkate alarak Resmi nitelendirmenin sürdürülmesi veya geri alınmasına karar verir.
- (5) Resmi nitelendirme programları bir bölge için genişletilirse, epidemiyolojik izleme programı bu bölgedeki tüm işletmeler için zorunlu hale gelir.
- (6) Resmi nitelendirme programlarının oluşturulması, uygulanması ve işletmelerin ve bölgelerin sağlık seviyeleri ile ilgili usul ve esaslar bu Yasanın 13'üncü maddesinin (4)'üncü fıkrası uyarınca çıkarılacak tüzüklerde düzenlenir.
- Epidemiyolojik Ağ 17. (1) Daire, epidemiyolojik veri toplama ve analiz yapmak için gereken insan kaynağı ve materyallerin dahil olduğu bir epidemiyolojik ağ oluşturur. Bu ağ, ülkede sağlık gözetiminin sürekli sağlanmasını amaçlar ve Daireye karar verme sürecinde yararlı olacak epidemiyolojik göstergeler sunar. Bu ağ aynı zamanda teşhis laboratuvarları ile teşhisin teyit edilmesinden sorumlu referans laboratuvarlarını da kapsar.
- (2) Epidemiyolojik bir ağ oluşturulmasına ve uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, bu Yasanın 13'üncü maddesinin (4)'üncü fıkrası uyarınca çıkarılacak tüzüklerde düzenlenir.
- Profilaktik Tedbirler 18. (1) Bu Yasanın 13'üncü maddesinde sözü edilen tedbirler Bakanlık tarafından veya Bakanlığın denetimi altında uygulanır.
- (2) Bu Yasanın 13'üncü maddesinin (2)'nci ve (3)'üncü fıkralarında sözü edilen tedbirler, bir bölgede bulunan işletme veya hayvanların en az %60'ına uygulanıyorsa, bu tedbirler Bakanlığın kararına göre sözkonusu bölgedeki bütün işletmelere genişletilebilir.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Damızlık veya Üretim Hayvanlarının Hareketlerine İlişkin Kurallar

- Damızlık veya Üretim Hayvanlarının Hareketi 19. (1) Damızlık veya üretim hayvanlarının hareketi için aşağıda belirtilen koşulların yerine getirilmesi şarttır:
- (A) Bu Yasa ve Hayvanların ve İşletmelerin Tanımlanması ve Kaydı Yasası ve bunların ilgili tüzüklerinde

7/2008

- belirlenen tüm kurallara uymak,
- (B) Hayvanların, bu Yasanın 16'ncı maddesinin (1)'inci fıkrasında belirtilen düzenli taramaya tabi işletmelerden gelmiş olduklarına dair belgeyi beraberinde bulundurmak,
- (C) Bu Yasanın 16'ncı maddesinde belirtilen nitelendirme programlarına göre eşit ve/veya daha yüksek sağlık seviyesindeki bölge ve işletmelerden gelmek, ve
- (Ç) Hayvanların yurtdışına hareketi esnasında Daire tarafından verilen hayvan sağlık sertifikasını beraberinde bulundurmak.
- (2) Hayvan sağlık sertifikasının verilmesine ilişkin kurallar Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete'de yayımlanacak bir tüzükle belirlenir.
- (3) Aşağıda belirtilen bölge veya işletmelerden gelen damızlık veya üretim amaçlı hayvanların hareketi yasaktır:
- (A) Korunma önlemlerinin uygulandığı veya bu Yasanın 13'üncü maddesinin (1)'inci fıkrasının (A) bendi ve (2)'nci fıkrasının (A) bendinde sözü edilen hastalıklardan şüphelenilmesi veya bu hastalıkların teyit edilmesi nedeniyle kısıtlandırılmış olan işletmelerden, toplama merkezlerinden, hayvan satılan yerlerden veya bölgelerden gelen,
- (B) Bu Yasanın 16'ncı maddesine göre nitelendirilmiş bölgedeki işletmeler, toplama merkezleri veya hayvan satış yerlerinin bu Yasa kurallarına uygun olmayanlarından gelen.
- (4) Bu Yasanın 13'üncü maddesinin (1)'inci ve (2)'nci fıkralarında öngörülen hastalıklara karşı yürütülen bir eradikasyon programı çerçevesinde imha edilmesi gereken hayvanlar ve ürünler, Daire tarafından düzenli olarak denetlenen kesimhanelerin haricinde, bu programın kapsamadığı herhangi bir işletmeye veya bölgeye hareket ettirilemez.

Damızlık veya
Üretim
Hayvanı
Tacirlerine ve
Toplama
Merkezlerine
Uygulanacak
Kurallar

20. (1) Damızlık veya üretim hayvanı ticareti yapan gerçek veya tüzel kişiler ve toplama merkezi sahipleri aşağıdaki koşulları yerine getirmekle yükümlüdür:
- (A) Kayıt için Bakanlığa başvurmak,
- (B) Gereçlerin ve ekipmanların her kullanım öncesinde ve sonrasında temizlenmesi ve dezenfekte edilmesini sağlamak,
- (C) Hayvan bulundurabilmek için bu Yasa ve ilgili diğer mevzuat kapsamında belirtilen yeterli kapasiteye ve uygun gereç ve ekipmanlara sahip olmak,
- (Ç) Sadece, Hayvanların ve İşletmelerin Tanımlanması ve Kaydı Yasasına ve ilgili diğer mevzuat kurallarına uygun tanımlanmış hayvanları almak veya kabul etmek,

7/2008

(D) Bu Yasanın 16'ncı ve 17'nci maddelerinde belirtilen niteliklere sahip bölge veya işletmelerden gelen hayvanları almak veya kabul etmek ve bu yapılırken hayvan tanımlama işaretlerini, sağlık belgelerini veya söz konusu hayvanın türüne veya kategorisine göre özel diğer dökümanları kontrol etmek, ve

(E) Bu fıkra kuralları ve aşağıdaki (2)'inci fıkra uyarınca çıkarılacak tüzük kuralları gereği öngörülen şartların yerine getirildiğine dair Bakanlıktan onay belgesi temin etmek.

(2) Yukarıdaki (1)'inci fıkrada belirtilen ve Bakanlığın uygun göreceği diğer koşullara ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete'de yayımlanacak bir tüzükle düzenlenir.

(3) Yukarıdaki (1)'inci fıkrada belirtilen şartları yerine getiren müracaatçılara, yukarıdaki (1)'inci fıkranın (E) bendi uyarınca Bakanlık tarafından onay belgesi verilir.

(4) Bakanlık, toplama merkezlerinin ve tacirlerin listesini günceller ve herkesin bu listeye ulaşabilmesini sağlar.

(5) Toplama merkezi sahipleri, tacirler, kendileri veya görevlendirdikleri çalışanları vasıtasıyla hayvanlarla ilgili bilgileri, hayvanların gidecekleri yeri ve nakil şeklini elde ve/veya elektronik ortamda yazılı olarak kayıt altına alırlar. Bu bilgiler Bakanlığın istediği zaman ulaşabileceği şekilde en az 3 yıl süreyle tutulur.

(6) Bakanlık, toplama merkezleri ve tacirlerin, bu madde kurallarına veya bu Yasanın ilgili maddelerine ve bu Yasa altında çıkan ilgili tüzük kurallarına uymadığı takdirde izin belgelerini tamamen veya geçici olarak geri alma hakkına sahiptir. Toplama merkezleri ve tacirler, bu madde kurallarına ve bu Yasanın ilgili diğer kurallarına tamamen uygunluk gösterdiği takdirde ise Bakanlık söz konusu izni yeniden verebilir.

(7) Bakanlık, toplama merkezleri ve tacirlerin bu maddeye ve bu Yasanın ilgili diğer maddelerine uyum sağlamasını temin etmek amacıyla düzenli kontroller ve denetimler yapar.

(8) Tacirlerin Bakanlığa başvurusuna yönelik koşullar, tacirlerin kayıt altına alınması, tacir izin belgesi verilmesi ve belgenin geri alınmasına yönelik koşullar, Bakanlığın tasarrufunda tutulacak tesciller, tacirlere sağlanacak veteriner desteğine yönelik koşullar Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete'de yayımlanacak tüzüklerle düzenlenir.

Damızlık
veya Üretim
Hayvanı
Taşıyıcılarına
Uygulanacak

21. (1) Damızlık veya üretim hayvanı taşıyıcıları, hijyen kurallarına uygun taşıma araçları kullanmakla yükümlüdür. Taşıma araçları, hayvanların genel sağlık bakımı ile ilgili bu Yasa ve ilgili diğer mevzuatta yer alan hijyen kurallarına uygun olmalıdır.

Kurallar

- (2) Aynı işletme içerisinde yapılan hayvan taşımaları hariç olmak üzere her taşıyıcının aşağıdaki kurallara uyma yükümlülüğü vardır:
- (A) Kayıt için Daireye faaliyetlerini bildirmek,
(B) Daire tarafından her bir taşıma aracına bu Yasa amaçları bakımından verilen uygunluk sertifikasına sahip olmak,
(C) Taşıyıcılar, izlenebilirliği sağlamak amacıyla, aşağıdaki kayıtları tutmak ve Dairenin istediği zaman ulaşabileceği şekilde en az üç yıl süre ile saklamakla yükümlüdür:
- (a) Hayvanların alındığı tarih, yer, işletme adı, zaman ve adresi,
(b) Hayvanların sevk edildiği tarih, yer, işletme adı, zaman ve adresi,
(c) Taşınan hayvanların sayısı ve türleri,
(ç) Dezenfeksiyon yeri ve tarihi,
(d) Uygunluk sertifikasının detayları, ve
(e) Tahmini taşıma süresi.
- (3) Yukarıdaki (2)'nci fıkranın (B) bendinde belirtilen uygunluk sertifikasının verilmesine ve iptal edilmesine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete'de yayımlanacak bir tüzükle düzenlenir.
- (4) Taşıyıcılar, bir işletme veya toplama merkezinden varış noktasına ulaşıncaya kadar geçen sürede taşınmakta olan malın veya hayvanların sağlık statüsü daha düşük olan hayvanlarla temas etmemesi için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.
- (5) (A) Taşıyıcılar bu madde kurallarına uygun davranmak ve hayvanlarla birlikte iletilmesi gereken dökümanları yanında bulundurmakla yükümlüdür.
(B) Daire, bu madde gerekliliklerinin yerine getirilip getirilmediğini denetlemek amacıyla düzenli kontroller yapar.
- (6) Daire, herkesin ulaşabileceği bir şekilde taşıyıcıları ve bunlara verilen uygunluk belgelerini listelemeli ve düzenli olarak güncellemelidir.
- (7) Yukarıdaki (1)'inci fıkrada sözü edilen hijyen kurallarına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete'de yayımlanacak bir tüzükle düzenlenir.

Genetik Materyallere ve Hayvan Ürünlerine Uygulanacak Kurallar

22. (1) Sağlık durumları ilgili hayvan türlerine ilişkin belirgin gerekliliklere uyumlu olan ve bu Yasa ve ilgili diğer mevzuat kuralları uyarınca belirlenen kriterleri taşıyan hayvanlardan, işletmelerden veya kuruluşlardan toplanan genetik materyaller, piyasaya sürülebilir.
- (2) Aşağıda belirtilen hayvanlardan ve yerlerden gelen ürünlerin hayvan üretiminde kullanılması yasaktır:

- (A) Bu Yasanın 13'üncü maddesinde öngörülen hastalıklara karşı eradikasyon programı dahilinde itlaf edilecek hayvanlardan,
- (B) Bu Yasanın 13'üncü maddesinde belirtilen hastalıkların olduğundan şüphelenilmesi veya bu hastalıkların olduğunun kesinleşmesi nedeniyle hayvanlar veya hayvan ürünleriyle ilgili olarak alınan korunma tedbirleri çerçevesinde sınırlamaya maruz kalan işletmeler, kuruluş ve bölgelerden,
- (C) Bu Yasanın 16'ncı maddesi uyarınca nitelendirilmiş bir bölge içinde bulunan ancak gerekli niteliklere sahip olmayan işletme ve kuruluşlardan.
- (3) Bu Yasa kuralları çerçevesinde genetik materyallere ve hayvan ürünlerine ilişkin ayrıntılı kurallar, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete'de yayımlanacak tüzüklerle düzenlenir.

Evcil
Hayvanların
Ülkeye Ticari
Maksatlı
Olmayan
Giriş ve
Çıkışlarında
Uygulanacak
Kurallar

23. (1) Evcil hayvanlar, ülkeye ticari maksatlı olmayan giriş ve çıkışlarında tanımlanmalı ve sözkonusu hayvanların beraberinde kuduz aşılmasını belirten geçerli bir belge bulundurulmalıdır. Gerekli durumlarda imalatçı laboratuvarın tavsiyesi uyarınca, sözkonusu şüpheli hayvana inaktive aşı kullanarak yeniden aşılama yapılır.
- (2) Evcil hayvanların ülkeye ticari maksatlı olmayan giriş ve çıkışlarına yönelik ayrıntılı kurallar, Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete'de yayımlanacak tüzükle düzenlenir.

BEŞİNCİ KISIM

Denetleme, İdari Yaptırımlar, Suç ve Cezalara İlişkin Kurallar

Denetleme,
Kontrol
ve Araştırma

24. (1) Bu Yasa kurallarının uygulanmasından, kontrolü ve denetiminden Bakanlık sorumludur. Bakanlık bu görevin yerine getirilmesinde katkıda bulunacak Bakanlıkta veya Bakanlığa bağlı Dairelerde görev yapan uygun personeli görevlendirir ve gerektiğinde diğer kurum ve kuruluşlarla da işbirliği yapar.
- (2) Daire, bildirim zorunlu bulaşıcı hayvan hastalıklarının araştırılması amacıyla Resmi veteriner hekimleri görevlendirir.

Cezalarda
Yetki ve
Yöntem

25. (1) Bu Yasada yer alan idari para cezaları, Daire tarafından verilir ve ilgililere yazılı olarak tebliğ edilir.
- (2) Cezanın, tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içerisinde makbuz karşılığında Gelir ve Vergi Dairesi veznelerine ödenmesi halinde söz konusu suç davasız halledilmiş olur ve mahkemeye intikal ettirilmez.

- (3) Bu Yasa kuralları uyarınca verilen idari para cezasını yukarıdaki (2)'nci fıkrada belirlenen otuz günlük süre içinde ödemeyen gerçek veya tüzel kişiler hakkında yargısal işlem başlatılır.

İdari
Yaptırımlar ile
Suç ve Cezalar

26. Bu Yasa kurallarına aykırı davranan gerçek veya tüzel kişiler bir suç işlemiş olurlar ve haklarında aşağıda belirtilen idari yaptırımlar ile cezalar uygulanır:

- (1) (A) Bu Yasanın 5'inci maddesi kurallarına aykırı hareket eden gerçek veya tüzel kişiler bir suç işlemiş olurlar ve haklarında, aylık asgari ücretin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır.
- (B) Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 25'inci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyet halinde, gerçek veya tüzel kişiler, aylık asgari ücretin dört katına kadar para cezasına, altı ay kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- (2) (A) Bu Yasanın 6'ncı maddesi kurallarına aykırı hareket eden gerçek veya tüzel kişiler bir suç işlemiş olurlar ve haklarında, aylık asgari ücretin dört katı tutarında idari para cezası uygulanır.
- (B) Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 25'inci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyet halinde, gerçek veya tüzel kişiler, aylık asgari ücretin altı katına kadar para cezasına, bir yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- (3) (A) Bu Yasanın 7'inci maddesi kurallarına aykırı hareket eden gerçek veya tüzel kişiler bir suç işlemiş olurlar ve haklarında, aylık asgari ücret tutarında idari para cezası uygulanır.
- (B) Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 25'inci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyet halinde, gerçek veya tüzel kişiler, aylık asgari ücretin iki katına kadar para cezasına, üç aya kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- (4) (A) Bu Yasanın 8'inci maddesi kurallarına aykırı hareket eden gerçek veya tüzel kişiler bir suç işlemiş olurlar ve haklarında aylık asgari ücret tutarında idari para cezası uygulanır.
- (B) Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 25'inci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyet halinde, gerçek veya tüzel kişiler, aylık asgari ücretin iki katına kadar para cezasına, üç aya kadar hapis

- cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- (5) (A) Bu Yasanın 9'uncu maddesi kurallarına aykırı hareket gerçek veya tüzel kişiler bir suç işlemiş olurlar ve haklarında aylık asgari ücretin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır.
- (B) Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 25'inci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyet halinde, gerçek veya tüzel kişiler, aylık asgari ücretin dört katına kadar para cezasına, altı aya kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- (6) (A) Bu Yasanın 11'inci maddesinin (1)'inci fıkrasının (A), (C) ve (Ç) bendi kurallarına aykırı hareket eden gerçek veya tüzel kişiler bir suç işlemiş olurlar ve haklarında aylık asgari ücretin dört katı tutarında idari para cezası uygulanır.
- (B) Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 25'inci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyet halinde, gerçek veya tüzel kişiler, aylık asgari ücretin altı katına kadar para cezasına, bir yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- (7) (A) Bu Yasanın 12'nci maddesi kurallarına aykırı hareket eden gerçek veya tüzel kişiler bir suç işlemiş olurlar ve haklarında aylık asgari ücretin dört katı tutarında idari para cezası uygulanır.
- (B) Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 25'inci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyet halinde, gerçek veya tüzel kişiler, aylık asgari ücretin altı katına kadar para cezasına, bir yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- (8) (A) Bu Yasanın 14'üncü maddesinin (3)'üncü fıkra kurallarına aykırı hareket eden gerçek veya tüzel kişiler bir suç işlemiş olurlar ve haklarında aylık asgari ücretin dört katı tutarında idari para cezası uygulanır.
- (B) Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 25'inci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyet halinde, gerçek veya tüzel kişiler, aylık asgari ücretin altı katına kadar para cezasına, bir yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- (9) (A) Bu Yasanın 16'ncı maddesinin (1)'inci fıkrası kurallarına aykırı hareket eden gerçek veya tüzel

- kişiler bir suç işlemiş olurlar ve haklarında aylık asgari ücret tutarında idari para cezası uygulanır.
- (B) Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 25'inci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyet halinde, gerçek veya tüzel kişiler, aylık asgari ücretin iki katına kadar para cezasına, üç aya kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- (10) (A) Bu Yasanın 16'ncı maddesinin (3)'üncü fıkra kurallarına aykırı hareket eden gerçek veya tüzel kişiler bir suç işlemiş olurlar ve haklarında Daire tarafından aylık asgari ücretin dört katı tutarında idari para cezası uygulanır.
- (B) Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 25'inci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyet halinde, gerçek veya tüzel kişiler, aylık asgari ücretin altı katına kadar para cezasına, bir yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- (11) (A) Bu Yasanın 19'uncü maddesinin (1)'inci fıkrasının (B) ve (Ç) bentleri ile (3)'üncü ve (4)'üncü fıkra kurallarına aykırı hareket eden gerçek veya tüzel kişiler bir suç işlemiş olurlar ve haklarında aylık asgari ücretin dört katı tutarında idari para cezası uygulanır.
- (B) Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 25'inci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyet halinde, gerçek veya tüzel kişiler, aylık asgari ücretin altı katına kadar para cezasına, bir yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- (12) (A) Bu Yasanın 20'nci maddesinin (1)'nci ve (5)'inci fıkra kurallarına aykırı hareket eden gerçek veya tüzel kişiler bir suç işlemiş olurlar ve haklarında aylık asgari ücretin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır.
- (B) Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 25'inci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyet halinde, gerçek veya tüzel kişiler, aylık asgari ücretin dört katına kadar para cezasına, altı aya kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- (13) (A) Bu Yasanın 21'inci maddesinin (1)'nci, (2)'nci, (4)'üncü fıkra kurallarına ve (5)'inci fıkranın (A) bendi kurallarına aykırı hareket eden gerçek veya tüzel kişiler bir suç işlemiş olurlar ve haklarında

- aylık asgari ücretin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır.
- (B) Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 25'inci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyet halinde, gerçek veya tüzel kişiler, aylık asgari ücretin dört katına kadar para cezasına, altı aya kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- (14) (A) Bu Yasanın 22'nci maddesinin (1)'inci ve (2)'nci fıkra kurallarına aykırı hareket eden gerçek veya tüzel kişiler bir suç işlemiş olurlar ve haklarında aylık asgari ücretin dört katı tutarında idari para cezası uygulanır.
- (B) Yukarıdaki (A) bendindeki suçun, bu Yasanın 25'inci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca mahkemeye intikali ve mahkumiyet halinde, gerçek veya tüzel kişiler, aylık asgari ücretin altı katına kadar para cezasına, bir yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- (15) Bu maddede öngörülen suçların tüzel kişi tarafından işlenmesi halinde, ilgili hapislik cezaları tüzel kişinin direktörleri ve yetkililerine uygulanır.

Suçun
Tekerrürü
Halinde Para
Cezasının İki
Katına
Çıkması

27. Herhangi bir gerçek veya tüzel kişi, bu Yasa uyarınca suç sayılan bir eylemi iki veya daha çok kez işlediği takdirde, bu Yasada yer alan idari para cezası miktarı ve mahkemece verilebilecek para cezasının üst sınırı iki kat artırılarak okunur ve yorumlanır.

Yürürlükten
Kaldırma
Fasıl 45

28. Bu Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak Bulaşıcı Hastalıklar (Hayvanlar) Yasası bugüne kadar yapılan uygulamalara halel gelmemek koşuluyla yürürlükten kaldırılır.

ALTINCI KISIM Son Kurallar

Yürütme
Yetkisi

29. Bu Yasa, Bakanlık tarafından yürütülür.

Yürürlüğe
Giriş

30. Bu Yasa, Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.